

SAKSPROTOKOLL

SAK 040/15

OVERORDNET ANALYSE OG

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON – OPPSTART

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollkomiteen	10.11.15	Paul Stenstuen	040/15	415-1714-5.5

Kontrollkomiteens vedtak

1. Kontrollkomiteen ber revisor igangsette arbeidet med overordnet analyse.
Kontrollkomiteen ber om å bli holdt orientert underveis.
2. Overordnet analyse – plan for forvaltningsrevisjon sees i sammenheng med overordnet analyse og plan for selskapskontroll. Den overordnede analysen må på aktuelle områder ivareta hensynet til alle de samarbeidende kommunene og deres innbyggere.
3. Kontrollkomiteen ber i tillegg revisor skissere et mulig opplegg for etterlevelsesrevisjon knyttet til vedtak truffet med hjemmel i lov og delegert myndighet (som eksempel formannskap, komiteene, de politiske nemdene mv. og administrasjonen).
4. Kontrollkomiteen ber sekretær rette en henvendelse til de øvrige kontrollutvalgene i Værnesregionen vedr. kontroll og tilsyn knyttet vertskommuneområdene, slik at det legges til rette for forventningsavklaringer og mulige innspill.
5. Forslaget til plan for forvaltningsrevisjon skal legges fram for kontrollkomiteen til behandling i løpet av første halvår 2016.
6. Kontrollkomiteen ønsker å høre ordførerens og rådmannens egne risiko- og vesentlighetsvurderinger og inviterer ordføreren og rådmannen til en dialog om forvaltningsrevisjon i forbindelse med behandlingen av planforslaget i kontrollkomiteen.

SAKSBEHANDLING/SAKSGANG

Saksbehandlers forslag til vedtak

1. Kontrollkomiteen ber revisor igangsette arbeidet med overordnet analyse.
Kontrollkomiteen ber om å bli holdt orientert underveis.
2. Overordnet analyse – plan for forvaltningsrevisjon sees i sammenheng med overordnet analyse og plan for selskapskontroll. Den overordnede analysen må på aktuelle områder ivareta hensynet til alle de samarbeidende kommunene og deres innbyggere.
3. Kontrollkomiteen ber i tillegg revisor skissere et mulig opplegg for etterlevelsesrevisjon knyttet til vedtak truffet med hjemmel i lov og delegert myndighet (som eksempel formannskap, komiteene, de politiske nemdene mv. og administrasjonen).
4. Kontrollkomiteen ber sekretær rette en henvendelse til de øvrige kontrollutvalgene i Værnesregionen vedr. kontroll og tilsyn knyttet vertskommuneområdene, slik at det legges til rette for forventningsavklaringer og mulige innspill.
5. Forslaget til plan for forvaltningsrevisjon skal legges fram for kontrollkomiteen til behandling i løpet av første halvår 2016.
6. Kontrollkomiteen ønsker å høre ordførerens og rådmannens egne risiko- og vesentlighetsvurderinger og inviterer ordføreren og rådmannen til en dialog om forvaltningsrevisjon i forbindelse med behandlingen av planforslaget i kontrollkomiteen.

Kontrollkomiteens behandling

Revisor ga en orientering og svarte på spørsmål.

Forslag i møte

Ingen

Avstemming

Enstemmig

Endelig vedtak

1. Kontrollkomiteen ber revisor igangsette arbeidet med overordnet analyse.
Kontrollkomiteen ber om å bli holdt orientert underveis.
2. Overordnet analyse – plan for forvaltningsrevisjon sees i sammenheng med overordnet analyse og plan for selskapskontroll. Den overordnede analysen må på aktuelle områder ivareta hensynet til alle de samarbeidende kommunene og deres innbyggere.
3. Kontrollkomiteen ber i tillegg revisor skissere et mulig opplegg for etterlevelsesrevisjon knyttet til vedtak truffet med hjemmel i lov og delegert myndighet (som eksempel formannskap, komiteene, de politiske nemdene mv. og administrasjonen).
4. Kontrollkomiteen ber sekretær rette en henvendelse til de øvrige kontrollutvalgene i Værnesregionen vedr. kontroll og tilsyn knyttet vertskommuneområdene, slik at det legges til rette for forventningsavklaringer og mulige innspill.
5. Forslaget til plan for forvaltningsrevisjon skal legges fram for kontrollkomiteen til behandling i løpet av første halvår 2016.
6. Kontrollkomiteen ønsker å høre ordførerens og rådmannens egne risiko- og vesentlighetsvurderinger og inviterer ordføreren og rådmannen til en dialog om forvaltningsrevisjon i forbindelse med behandlingen av planforslaget i kontrollkomiteen.

Vedlegg

1. Kontrollkomiteens sak 27/15
2. Oppsummering etter felles møte for kontrollkomiteen og kontrollutvalgene i Værnesregionen, KomSek Trøndelag IKS

Ikke trykte vedlegg

1. Plan for forvaltningsrevisjon 2011-2015
2. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner
3. Kommuneloven.

Saksopplysninger

Forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave. Kontrollkomiteen skal sørge for at det blir utarbeidet en plan for gjennomføring. For innværende valgperiode skal slik plan være utarbeidet og godkjent av kommunestyret innen 31.12.2016.

Det vises her bl.a. til kontrollutvalgskonferansens § 9:

”Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.”

”Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.”

”Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.”

Kommunen deltar i et interkommunalt samarbeid i Værnesregionen. Departementet gir i Ot. Prp. 95 2005-2006 om endringer i kommuneloven bl.a. uttrykk for følgende under kapittel 5.8 kontroll og revisjon:

”Kontrollutvalet i vertskommunen vil ha ansvar for å føre det løpende tilsynet med måten vertskommunen utfører dei oppgåvene på som kommunen har fått frå andre kommunar. Kontrollutvala i dei andre kommunane vil ikkje ha ansvar for å føre tilsyn med den interne drifta i vertskommunen.

Men ettersom eit vertskommunesamarbeid kan innebere overføring av oppgåver og avgjerdsrett til ein annan kommune, kan det reisast spørsmål om ikkje kontrollutvala i dei kommunane som deltek i samarbeidet, bør få eit ansvar for å føre tilsyn med måten vertskommunen handterer slike saker på. Særleg gjeld dette der det er tale om avgjerder i vertskommunen som får direkte verknad for innbyggjarane i ein annan kommune. Rett nok vil avgjerdene og den faktiske verksemda skje i vertskommunen, men det vil vere kvar enkelt kommune som til slutt er ansvarleg for at innbyggjarane der også i slike saker mellom anna får dei ytingane dei har krav på etter lova.

Departementet kom på denne bakgrunnen til at kontrollutvala i dei ulike kommunane bør ha krav på informasjon om avgjerder og verksemd i vertskommunen som rettar seg mot innbyggjarane i den aktuelle samarbeidskommunen eller mot sjølve kommunen. På grunnlag av ein slik informasjonsrett vil kvar enkelt kommune mellom anna på grunnlag av vurderingane i kontrollutvalet for det første kunne vurdere om vertskommunesamarbeidet skjer innanfor ramma av det som er avtalt. Dernest vil det også gi høve til å vurdere løpande om vertskommunesamarbeidet er eigna til å realisere dei målsetjingane kommunestyret har. Dette kan gi grunnlag for å vurdere endringar i avtalen eller i rutinar som er knytte til vertskommunesamarbeidet, med sikte på forbetringar.”

Departementet fant det ikke hensiktsmessig å lovfeste en generell rett for kontrollutvalgene i samarbeidskommunene til å føre tilsyn med den interne driften i vertskommunen, og departementet ga videre uttrykk for at:

”Kontrollutvalet i vertskommunen vil ha ansvar for å føre løpande tilsyn med verksemda i (verts)kommunen etter dei vanlege reglane. At delar av verksemda dreier seg om saker der myndigheita er delegert frå andre kommunar, bør ikkje endre på dette.”

Dette samarbeidet har etter hvert utviklet seg til å bli en relativt omfattende interkommunal samarbeidsordning. De deltakende kommuner har for øvrig valgt å organisere deler av samarbeidet som vertskommune med politisk nemd (med delegert myndighet).

Kontrollkomiteen arrangerte en felles temadag for alle kontrollutvalgene i Værnesregionen knyttet til barnevern og det barn og familierettede arbeid den 12.06.15. I etterkant behandlet kontrollkomiteen sak 27/15 vedrørende bestilling av forvaltningsrevisjon knyttet til disse temaene. Kontrollkomiteen traff slikt vedtak i saken:

- 1. Kontrollkomiteen registrerer at det er igangsatt et omfattende utviklings- og forbedringsarbeid og avventer situasjonen før det eventuelt iverksettes forvaltningsrevisjon.*
- 2. Kontrollkomiteen ber om nye orienteringer om 1 år.*
- 3. Kontrollkomiteen ber sekretær utarbeide et kortfattet notat som oppsummerer møte.*
- 4. Kontrollkomiteens vedtak oversendes kontrollutvalgene i de samarbeidende kommunene, med kopi til regionrådet.*

Da saken inneholder momenter som har betydning for planarbeidet vedlegges saksprotokoll og det oppsummerende notat. Det vises til disse i sin helhet.

Vurdering

Forvaltningsrevisjon har et todelt formål. Forvaltningsrevisjon skal på den ene side påse at forvaltningen skjer iht. gitte regler og vedtak (de ytre rammer for forvaltningen). På den annen side skal forvaltningsrevisjon bidra til at kommunen både blir flinkere, og utnytter de betroede midler mer effektivt innenfor forvaltningens frie handlingsrom. Forvaltningsrevisjon (og selskapskontroll) skal således ha elementer av både kontroll og læring.

Norske kommuner utøver myndighet på mange områder som har avgjørende betydning for innbyggerne. Kommunen skal ivareta både samfunnets og den/de enkeltes interesser. Hvordan kommunen fyller denne rollen, og i hvilken grad kommunen sørger for å gi innbyggerne likebehandling og rettssikkerhet kan være et interessant tema.

Norske kommuner disponerer en betydelig del av samfunnets ressurser. I hvilken grad kommunen har sørget for en effektiv og målrettet utnyttelse av de ressursene den er blitt betrodd er et eksempel på et annet interessant tema.

En har ikke ressurser til å besvare alle tenkelige spørsmål. Planen skal derfor baseres på overordnet analyse av kommunens virksomhet. Det enkelte prosjekt skal velges ut fra risiko og vesentlighetsvurderinger.

En «vet» på forhånd at det meste er i orden. Men uansett hvor god en er kan alle bli bedre. Kontrollkomiteen må derfor ha et bevist forhold til hvorvidt en med forvaltningsrevisjon ønsker å få bekreftet hvorvidt alt i hovedsak er på plass – eller om en ønsker å sette fokus på forbedringspunkter og områder hvor kommunen kan bli flinkere.

Kontrollkomiteen har også ansvaret for at det føres tilsyn med hvordan oppgavene det samarbeides om blir ivaretatt på vegne av alle de samarbeidende kommunestyrene. Det er derfor viktig at dette blir gjort på en måte som skaper tillit til at denne oppgaven blir tilfredsstillende ivaretatt også overfor de øvrige kommunene. En har over tid hatt et tett og godt samarbeid mellom kontrollutvalgene i Værnesregionen. Det foreslås at dette samarbeidet videreføres.

Kontrollkomiteen har tidligere diskutert etterlevelserevisjon mht. vedtak truffet med hjemmel i lov og delegert myndighet og hvordan dette kan løses. (Tilsyn med organer underordnet kommunestyret - herunder de politiske nemdene og administrasjonen) Det foreslås derfor at en ber revisor skissere et mulig opplegg for dette.

Kommunen har valgt selskapsformen for deler av sin virksomhet og tjenesteproduksjon. Planverkene for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll bør derfor sees i sammenheng.

Planarbeidet vil være en lang prosess. På det nåværende tidspunkt er det derfor viktig at kontrollkomiteen treffer vedtak om å igangsette planarbeidet. Det legges opp til at kontrollkomiteen vil bli holdt orientert underveis i planarbeidet.

Det synes interessant for kontrollkomiteen å høre ordførerens og rådmannens egne risiko- og vesentlighetsvurderinger. Det foreslås derfor at ordføreren og rådmannen blir invitert til en dialog i forbindelse med behandlingen av kontrollkomiteens planforslag i kontrollkomiteen. Det understrekes imidlertid at forvaltningsrevisjon ikke kan sees som en del av rådmannens egen oppfølging, eller komme til erstatning for denne.

Dersom kontrollkomiteen ønsker at revisor skal belyse eventuelle konkrete temaer og problemstillinger i forbindelse med analysearbeidet, vil en anbefale at kontrollkomiteen gir så klare avgrensninger som mulig. Dette for at det skal være mulig å veie disse opp mot andre risikoutsatte områder i den overordnede analysen.